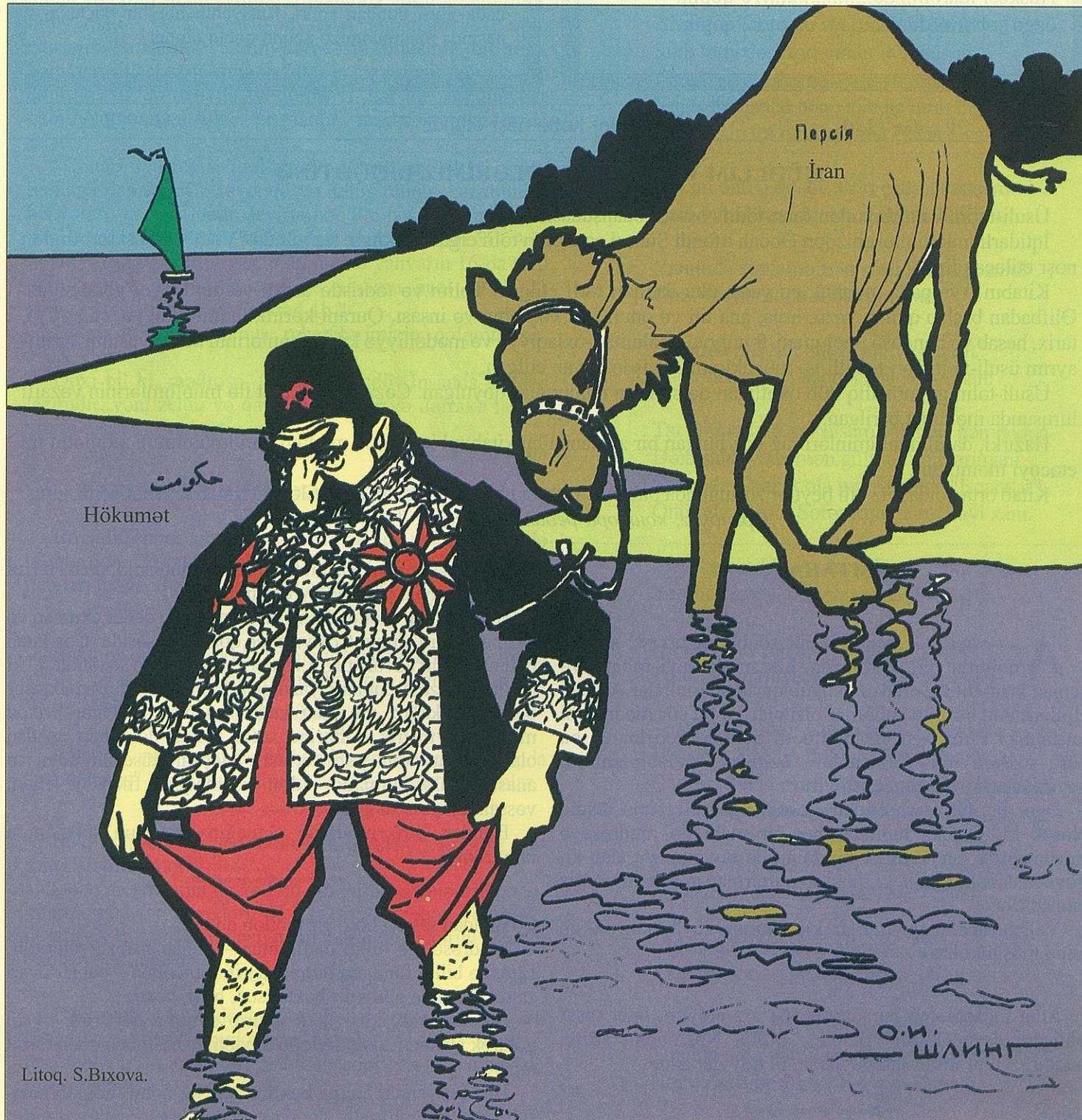

№5 Qiyməti 12 qəpik.

МОЛЛА НАСРЕДДИНЬ

Цена 12 к. № 5

ABUNƏ QİYMƏTİ

Qafqazda və Rusiya daxilində:	12 ay -- altı manat.
6 ay.....	3 manat yarım.
3 ay.....	2 manat.
Kasiblara.....	12 ay -- 5 manat.
6 ay.....	3 manat.
3 ay.....	1 manat 60 qəpik.
1 ay.....	40 qəpik.
Əcnəbi məmələkətlərə	
12 ay.....	7 manat.
6 ay.....	4 manat.
Nüsxəsi idarəmizdə.....	10 qəpik.
özgə şəhərlərdə.....	12 qəpik.

Məcmuənin adresi:

Tiflis, "Molla Nəsrəddin" idarəsi. ə.Tiifliscə

Редакция журнала "Молла Насреддинъ".

Açıq türk dilində yazılımın məktub və məqalələr çap olunmur, adres dəyişmək haqqı 3 dənə 7 qəpiklik markadır.

Şəhərdə adresimiz:

Davidovski küçədə, 24 nömrəli evdə.
Tiifliscə, Давыдовская ул. д.№24

Bunu da lazımlı bilirik xəbər verək ki, təzə qərar-dada görə bundan sonra Rusyanın hər bir poçtaxanında məcmuəmizə abunə qəbul olunur.

29 səfər 1330

Hər həftə nəşr olunur

5 fevral 1912

MÜƏLLİM VƏ MÜƏLLİMƏLƏRİMİZ DİQQƏTİNƏ

Üsuli-təlim və təriyədən fənn-tədris əsəri-əbdahşunası.

İqtidarlı müəllimlərimizdən Əbdah Əfəndi Şünasi cənabları təlif etgan bu kitab, tez gündə "Vəqt" idarəsi tərəfindən nəşr etiləcəkdir.

Kitabın Avropada məqbul, en yaqşı oku üsulları tərif etilən. Təlim və tədrisdə əsaslı və dürüst yol görsətilən. Əlibadan başlab qiraət, yazu, imla, ana tili və onun sərf və nehvi və inşası, Qurani-kərim, ələməti-diniyyə, coğrafiya, tarix, hesab və həndəsə, məlumatı-fənniyyə, məlumatı-əxlaqiyyə və mədəniyyə kibin fənnlərinin hər qayusunun ayrılmayırmış üsuli-tədrisləri təfsilli və mühakiməli rəvişdə bəyan etilən.

Üsuli-təlimgə müvafiq itüb oxutlıq dərslərdən nümunələr qoyulğan. Cəza və mükafat ilə müəllimlərinin vəzaifi turusunda məlumat berilən.

Hazırkı, darülmüəlliminlərimiz yox bulğan bir zamanda bu kitabın bir dərəcə mənəvi darülmüəllimin xidmətin ifa etəcəyi məmuldur.

Kitab orta qolda yüz əlli beytlər zorluğunda bulacaq. Bahası idarədə 35 tiyin, poçta ilə 45 tiyin. Müraciət üçün adres:
Г. Оренбург, контора редакция газеты "В а к т ь".

İMTAHAN

Axır vaxtlarda genə bu cür söhbətlər tez-tez aralığa qoyulur ki, Qafqazda bir mədrəseyi-ruhaniyyə açmaq lazımdır ki, oradan oxuyub qurtaran mollalar Avropa elmlərindən bir növ xəbərdar olsunlar və bu cür mədrəsəni müsəlman camaati üçün mənfəətli qələmə verirlər və bu cür sözləri də danışanlar özlərini müsəlmanların xeyirxahlarına oxşatmaq istəyirlər.

Əgər biz bu əmərə etiqad eləsək, əgər biz bunu təsdiq eləsək ki, Qafqaz mollalarımız bir əlahiddə mədrəsəyə möhtacdır, onda gərək biz bunu da boynumuza alaq ki, guya xudanəkərdə, belə məktəb qurtarmayan ruhanilərimiz naqisdirler.

Vallah, adamı qoymular ki, dinməz söyləməz oturub işinə məşğul olsun.

Mən müxtəsərcə burada bir söz ərz eləyim, əgər insaf əhlisən, deyəcəksən: "Belədir, Molla Nəsrəddin, sözün haqqdır". Əgər insaf əhlili deyilsən, di qoy get işinə.

Mədrəsələr dünyada ondan ötrü qoyulublar ki, orada təhsil tapanlar oxuyub yazmaq öyrənsinlər.

Bu bir aşkar mətləbdir ki, mollalara bir o qədər oxumaq və yazmaq lazımlı olmur. Çox yazmaq qəzetçi peşəsidir. Çox kitab oxumaq bikar advokatların və dərin həkimlərin sənətidir. O ki mollalarımızdır, bunların yazdıqları həftədə bir dəfə müxtəsər bir kəbin kağızı ya talaq kağızı yazmaqdır. Əgər priod məllasıdır, metrik dəftərinə səfər ayının dördündə anadan olan Sadiq adını yazmaq, atası Məşədi Hüseynin adını və anası Kəblə Fatmanın adını yazmaqdır, filan və filan, vəssalam, qurtardı getdi.

Bundan ötrü mədrəsə açmağın mənasını dəxi mən bilmirəm.

Bundan savayı hələ bir mətləb də var:

Mədrəsə, nə bilim darülfünun – bunlar hamısı şöhrətdir. Elm, nə bilim fənn, nə bilim maarif, təməddün – bunlar əvari zatdır. İnsanda gərkədir bəxt olsun, bəxt, bəxt!

Burada sənə ikicə dəlil gətirib sözümüz qurtarım: əvvəl götürük Nuxada Axund Molla Sibqəti: hansı mədrəsədə təhsil tapıb?

Heç bir yanda, amma bəxtinə bax ki, həmi məktəb naziridir, həmi müəllimdir, həmi axunddur, həmi mərsiyəxandır,

qədr-qiyəməti də o dərəcədədir ki, Məşədi Əlibala Hacı Nəcəf oğlunun təziyəsində ev sahibi götürüb buna üç manat mərsiyə pulu, bir manat xəmti-Quran və bir manat da mollalıq pulu verəndə, axund bu pulların 2 manatını sahibinə qaytarıb, üç manatını da utana-utana qəbul edir. Bu nədir, məhz xoşbəxtlik. Çünkü cəmi cavanmərdlər, səxavət və şücaət sahibləri ali vücuddurlar, yəni xoş səadətdirlər.

İkinci dəlilim sənə mübarək Sabunçu ruhanisinin macərasıdır ki, bu zat on sənədən ziyadədir ki, mollalığa intixab edilmişdir. Lakin mollalığa təsdiq olunmaq üçün imtahan verməsi lazımdır. Amma özünün elm və məlumatı fövqaladə olduğu üçün imtahanı özünə layiq bilmirdi. Amma indi təsdiq olundu. Bəli, təsdiq olundu, hı, bəli, bəxt, bəxt, bəxt, bəxt. Mənim də bəxtim olsayıdı, iki nəfər güclü və pullu adam gedib qazi yanında vəsatət eylərdi ki, bəli, filan... o söz, arifsən həyə annarsan. Və əgər istəsəniz bu zatin savadının dərəcəsini biləsiniz, bir nəfər Sabunçu silisçi sudyasına yazdığı kağızı eynən burada çap edim ki, siz də oxuyun və görün ki, hər bir şey dünyada qabiliyyətnəndir, Allah vergisidir, mədrəsə filan lazımdır:

"Cənab müstətab mollayı-Əbdülcabbar silisçi sudi-Sabunçu dami-iqbələ təvəqqə və xahiş olunur cənabından bir vərəqi dəftəri mədrəseyi-təməddün hesabi-odun yazış ırsal edəsiz rəf xanə bir sacın odun mədrəsə üçün Mir Ağa Seyid Musa oğlu alıb fisacın 46 manat yanvarın 16-da təfil vermişəm müdərrisi müdərə və xadimə baqi 1912, 21 yanvar və şıxə mədrəsə 5 ədəd 1b."

Bu da təsdiq olunmuş ruhanişimizin qələmlərinin əsəri.

Dəxi bil ki, mədrəsə, filan artıq işdir. İnsanda istedad lazımdır, yəni zehin və qabiliyyət, şüur və dərrakə lazımdır, yoxsa mədrəsə zad artıq işdir.

Molla Nəsrəddin

BAKİ MÜXBİRİMİZDƏN TELEFON İLƏ

Bu gün səhər poezi ilə osmanlıdan naloj vasitəsilə göndərilən "köhnə ədəbiyyatı" Bakı yazıçılarından bir paraları təhvil aldilar, sabah bölüşəcəklər.

Bakının dünənki şiddetli küləyi, bakılıların evlərindən kənar yerdə saxladıqları məhbubələrin yanına getməyə mane oldu.

Bakılılar qərar qoydular ki, bundan sonra kart oynayanda "yandı naxış" oyununun əvəzinə özgə bir oyun oynasınlar.

Bakı mühərrirləri and içdilər ki, bundan belə qəliz ibarələr işlətməsinlər.

Quba meydanının ticarəti bu günlər artıq tənəzzül etməyindən paytaxt qəzetləri bu işə artıq diqqət yetirməkdədirler. Bu iş Yevropanın məhafili-siyasılərini böyük əndişəyə salmışdır.

Dünən gecə Bakı dövlətliləri "Nəşri-maarif" cəmiyyəti əzalarını kəndlərdə məktəblər açdıqlarına görə "Kazino" restoranında əzaların sağlığına on yeddi min manatlıq içki məsrəf elədilər.

Təzə Dəmdəməki

SAQİNAMƏ

Gətir bu məclisə saqı şərab-vodkanı
Apar buraya gözüm ta ki bir görüm anı

Şərab ruhə qəzadır deyir bunu şair
Bəzəndirir onu Seyyid Əzim Şirvani.

Vəli yanında mənim yoxdur onca əhmiyəti
Dadandırıb özünə çünki çox müsəlmani.

Bəlasını gözünün mən alım aman saqı
Gətir, gətir mənə tiryaki- "Yəzd", Kaşani

Alişdır od, maşanı ver, bizi elə hazır
Silib təmizlə, cırıq-cındır ilə hoqqanı.

Yapışdır ağızına hoqqanın üç qırıq tiryak
Odu yaxın tut üfür, qoyma çatlaşın yanı.

Çəkim onu o qədər: ta ki çatlaşın nəşəm
Qara bulud kimi tutsun dumani dünyani.

Yanında söyləmə İran sözü kefim pozulur
Gətir fəqət mənə sən ixtira-İranı.

Dağıtma nəşəmi bu sözlər ilə əlhasıl
Çağır hüzuruma naqqal Kabla Səlmanı

Tat Əhməd ilə gər olsam cahanda həmhoqqa
Dəxi salib yada mən gülmərəm Nərimani
Solumda Cabbar ola gər sağında "İsqandar"
Önümüzə Məşdi Səfər saymaram bəyi xanı.

Xəyal etmə ki, yoxdur pulum, cibim boşdur
Yanında saxla girov bu papağı-toqqanı.

Bu gün variq sabah Allah bilir nələr olacaq
Tutub ki qalmiyacağıq bu dari-dünyanı.

Tumançaq aləmi-islamı cümlə gəzmək olar
Mərənd, Xoy ilə Səlmas, Rəşt, Tehrani.
Qadın, çoluk-cocuq ac olsa çəkmərəm qəmini
Diləncilik eləsin görmüşəm Xorasani.

Fəqət kefim duru olsun, tamam nəşəm təxt
Dolandırar anası Xirdanı, Süleymanı.

Nə isə qüdrəti cuşə gələndə Allahın
Yaratmış olsa gərəkdir bütün müsürmanı.

Ki böylə qeyrətü namuskardır hamısı
Tutubla əldə həmi işrəti həm imanı
Həmi bu aləmi-hiç, həmi də üqbanı

Kəfsiz

"Uxodite, papaxski tatar!"
"Уходите, папахские татары!"

MƏHƏRRƏMLİKDƏKİ MƏSARİFİN QƏDƏRİ İRƏVANDA

Nəqđ pul Molla Qasima

Camein birinci şəbistanı 200 manat, ikinci 100 manat, üçüncü bir o qədər, dördüncü də ki habelə.

Səhər məscidində

150 manat, Molla Hənifə, Mir Cəlilə də bir elə.

Hacı Novruzəlibəy məscidində.

Özünə bir o qədər, şagirdinə yarısına, Molla Abbas Dərviş oğlu və Kökəmərlə də hakəza.

Dəmirkulax məscidində

200 manat Hacı Cəfərə də yarısına, Əbülfəsəm təkyəsində babət.

- Mollalara, seyidlərə, tələbələrə Allah bilsin...
- Fəqirlərə bircə qəpik də.
- Şəkərə, düyüyə, yağı, çaya, bala, una, şama, qaraya, ciğ-ciğaya, neftə, lüleyinə, kəfənə, tütünə, kömürə, stekan-zirə, qəhvəyə, südə, musiqiyə, dəvəyə, vay dədəm vay, gözüm qaraldı. Mən buxqalter deyiləm ki, buna məhşər buxalteri gərək.
- İtən qaloşları, başmaqları bilmək istəyən qiyamət günü dəvələri saysın. Qaldı şairlər və növhəxanlar, bu da qalsın gələn məhərrəmə.

Noxtasız.

BALACA FELYETON

DÜBBƏ

(Keçən nömrənin axırı)

İranın bu dərəcədə abad olub tərəqqi etməyinə neçə səbəblər varsa birisi və bəlkə ən birincisi də bu dübbə məsələsidir. Və bu qədər ki, İranda xan var, vəzir var, əmir var, sahibi-mənsəb var çoxusu ya mütrüblük dən ya mütrüb babalığından ya dəlləklikdən və yainki dübbəçilikdən o məqama çatıblar. Bu qədər ki, dövlətdən cırəxor və müstəmrixor var, onların hər birisi ya şaha ya vəliəhdə bir mətəl deyiblər ya onları söyüblər ki, xoşlarına gəlibdir və yainki vəliəhd hüzuruna bir uşaq aparıblar ya da bir dəlxəklik ediblər ki, əllərinə ixtiyar tapşırılıb, ləqəb sahibi olublar.

Məsələn: Səidülməmalik ki, axırdı ona Təbrizdə Əmir Həşəmət ləqəbi vermişdilər və Təbrizi bu axır vaxtlarda qan dəryasına döndərən o olubdur ki, beş-on rus saldatını öldürüb sonra özü qaçıb əlsiz ayaqsızları gire veribdir, əvvəl Qara-dağdan gələndə vəliəhd hüzurunda dünbək çalan və qaraçı oynadan imiş. Müxtəsəri-kəlam, İranda hər vilayətdə ümurat bu qəbil əşxasın əlindədir. Və İranın dövlətini, pulunu bir bunlar yeyir, bir də ki seyid, molla, dərvış, cindar ki, nəsil-nəsil ocaq olub kəşfi-kəramət sahibi-dirler. Belə ki, mərhəmət Müzəffərədin şah nə vədə ki, gecə bir hövnalk və qatmaqarışlıq bir yuxu gördü, şübh

tezdən durub bir seyid və ya bir molla çağrırib ona bir kənd bağışlardı və bir balaca üzəyi darıxsayıdı, bir mərsiyəxan gətirdib mərsiyə oxutdurub ona bir toqqa şal, yüz tümən ənam və bir də bir ləqəb verib eylərdi həcəmətüz-zakirin. Tehranda gəzməyə çıxanda qabaqca hökm elərdi ki, nə qədər küçələrdə dilənçi, yolcu, şikəst, fəqir, füqəra varsa hamisini təmizləsinlər ki, məbada şahın gözü sataşib üzəyi bulana...

Bəhərhal mənim bunlarla işim yoxdur, söz sözü çəkib bura gətirdi. Mənim məqsudumancaq dübbəni tövzih etməkdir. İştə keçək mətləbə:

Təbrizdə beş il sərasər ki, camaat adı məşrutə üstündə dava etdilər, əsil həqiqətə baxsaydı onlar məhz dübbəçilik idi. Məsələn: Dəvəçi məhəlləsi yaşı olub əncüməni-islamıyyə tərtib verib, o biri məhəllələr ilə atışındı. Birdən göründün bir tərefin səngərindən çağırıllar ki:

"Ay gədə hoy, atma, əl saxla çəşta çıxırıq". Bir az keçirdi o biri səngərdən səs gəldi ki, "Carkış oğlu carkış! Qoymasan ki, bir canasınar tiryak çəkək, araq içək?" Nəinki bir dava meydani bəlkə məclisdə də, əncüməndə də bu cür bir-birlərinə biləyə sərimişdilər.

Məsələn: birisi durub bir nitq eləyəndə hər tərəfdən bəli, bəli, sədasi asimanə bülənd olurdu. Soruşanda da ki, ay hacı qəmiş niyə Məvaliddövlənin hər sözünə bəli, bəli deyirsən? Cavab verirdi ki: "Dinmə sərimişəm, qoy desin, desin

yorulsun otursun yerində". Doğrudan da birisi ağızın açıb bir söz danışanda ki bir nəfər qapıdan girilmiş hamı birdən durub ayağa ya Allah, ya Allah, mərhəmətiniz artıq, iltifatınız ziyad deyirmişlər və bu müddətdə də o yazıq ayaqüstə qupquru quruyurmuş, istəyirmiş genə sözə başlaşın əlahiddə bir adam gəlmiş və genə bu qərar ilə ya Allah, ya Allah, mərhəmətiniz artıq, iltifatınız ziyad olmuş. Bunların çoxu da nəinki ehtiram bəlkə o gələni şışırmək və biləyə sərimək olurmuş.

İndi ki bunları bildin gəl, boyolum mən sənə bir fənd öyrədim, həmişə yadında saxla yaxan qurtarsın. O da budur ki, zəmanı ki, sən bir iranlı tapdırın və başladın o iranlıya İrandakı faciələrdən nağıl etməyə və təəssüf etməyə, onda o iranlı başın aşağı əyə-əyə sənə bəli, bəli, bəli deyəcək, daha sən sərvəqt ol, bil ki, o sənə səriyibdir. Yoxsa istər İran başabaş qırılsın, iranının halına nə təfavüt elər? Onunku bəli, bəli deməkdir ki deyir. Əgər istəyirsən deyə ki, filan, filan olmuş! Genə deyəcək bəli, bəli... Bir də insan gərək hər işdən ötrü kefini pozmasın. Dünyanı həmişə arsızlıq ilə, qəflət ilə yeyiblər, yoxsa:

*"Rəftəni mirəvəd və
amədəni miyayəd
Şodəni mişəvəd qüssə
be ma mimanəd".*

Daduş! Genə Allah bərəkət versin dübbəyə...

Cüvəllağışbəy

BAKIDAN

Möhtərəm "Molla Nəsrəddin" məcmuəsinin 47-ci nömrəsində "Dərdmənd" imzalı Bakının təziyəsinin birövnəq keçməyinin xüsusunda yazılın məqaləni oxuyub mütbəhəyyir qaldım. Görünür ya məqalə sahibi Sabunçu və Balaxanını Bakıdan hesab eləmir və yainki cənab Dərdmənd dərdinin çoxluğunadan Bakının ətrafindan xəbəri yoxdur. Müxtəsər, müşarileyh cənablarından təvəqqə olunur ki, bundan sonra belə şeyləri yazanda həqiqətini bilib yazsın.

Bəndeyi-xuda! Məgər sənin bu il mədəndə olan əzadərlıqdan xəbərin yox imiş? Hansı ki, bu il ildəkindən rövnəqli və keçən ilki təkyələrdən əlavə neçə-neçə təkyələr təzədən iftitah olundu və bu manelər ilə bərabər genə bu təkyədən o təkyəyə şeypur, balaban çalıb zəncir vura-vura gedib təziyələri rövnəqləndirirdilər. Hələ aşura günü Bülbülədə neçə nəfər başyaranlardan şəhid olanları demirəm. Bari təala həzrətlərindən cəmi başyaranların ibadətinin qəbul olunmağını istirham edib və əncüməndə rövzəpəzlik ilən axundun təkfir çomağını ağlamaq xüsusunda danışanların kəlləsində kəskin eləməyini baxxast edib və cümlə baş yarib şəhid olanlara da yaxşı, gözəl hurilər əta olunmağını istəyib xəmti-kəlam edirəm.

Nəqarətülmüllk

ƏDƏBİYYAT
NƏNƏ VƏ QIZIN SUAL-CAVABI

Nənə - Qızım, qızım nər qızım, Sənəti eşşəkçilik
Zülfü müənbər qızım.
Dur özünə etgilən
Zinətü zivər qızım.
Elçi gəlir indicə
Dur düz əməlli otur
Gəlcək otağa onlar
Ol dəm ayaqüstə dur
Qəlyana od qoygilən
Onlara qəlyan gətir.
Eyib tutar gözlə ha!
Kablayı Hacər qızım.
Qız - A nənəcik Zərnənə
Ey dürr gövhər nənə
Kim olacaqdır mənə
Söylə bari ər, nənə.
Nənə - Cox gözəl oğlandı o
Mən dediyim, ay bala.
Altmışatək var yaşı
Cox da qocalmib hala
Saqqalı da ağıdışa
Rəng yaxır saqqala

Kablayı Qənbər qızım.
Qız - Ay nənəcan qorxuram
Çox qocadır o kişi
Ordu batib bir dənə
Ay nənə, yoxdur dişi.
Gündə bir arvad alar
Heyvərəlik hər işi
Lap büzüşüb üz-gözü
Bir qoca əntər, nənə.
Mən sevərəm ki mənə
Bircə cavan yar ola
Pərçümi birçək qoya
Qırmızıca nar ola
Beldə də piştov, qəmə
Şəstli sərdar ola.
Bir igit oğlan ola
Misli, Qəzənfər nənə.
Nənə - Sən hələ xamsan qızım

Cox da cavan, vari yox.
Yox yeməyə əppəyi
Ta olasan qarnı tox.
Qəhvədə oynar qumar
Ağlı puç, imanı yox
Keyflənibən hər gecə
Küçəni ölçər qızım.
Gər sözümüz sən mənim
İndi qəbul etməsən
Doğma atan sevdiyi
Kablayiya getməsən
Razi olub bu işə

Vallahi tapdar səni
Qol qoyuban bitməsən
Qardaşın Əsgər, qızım.
Qız - Çara nədir ay nənə
Şapkalını istədim
Vermədiniz, getmədim
Siz ona kafir dediz
Hər kəsi sevdim genə
Niyyətimə yetmədim
İndi ki güc var ərim
Qoy ola Qənbər nənə.
Nənə - Bax barəkallah, qızım
Bax barəkallah, qızım.

Güləz bacı.

Müdir və baş mühərrir: Cəlil Məmmədquluzadə

TİFLİSDƏ "ŞƏRQ" ADINDA
TƏZƏ MÜSƏLMAN MƏTBƏƏSİ

Voronsov küçəsində Baranbəyov karvansarasının qarşısında Kustanovun mülkündə təzə açlığımız mətbəədə qəbul olunur hər cür çap işləri: kitab, paket, blank, səçət (hesabnamə), vizit kartaları, elannamələr, qəbz dəftərləri, kontor dəftərləri, toy dəvətnamələri və habelə qeyri sifarişlər. Mətbəəmizdə müsəlman, rus, firəng, gürcü, erməni hürufatı mövcuddur. Sifarişlər təmiz və gözəl surətdə çap olunub tezliklə sahiblərinə göndərilir. Qiymətlər nəhayət dərəcədə ucuzdur: min danə paket və min danə blank (böyük format poçt kağızı) gözəl surətdə çap olunmuş, yəni hər kəsin adı, familiyası, ticarətinin adı, adresi, tarix yeri həmin blankda və paketlərin üstündə çap olunmuş başa gəlir poçt xərcilə on bir manata və həmçinin qəbul edirik hər cür ştempellər. Xahiş edənlər aşağıda yazılın adresə müraciət etsinlər:

Mətbəənin sahibləri:

Əlekber Məmmədov, İsmayıllı Həsənzadə.

Adres:

Tifliss, Voroncovskaya ul. tipografiya
"Şärk" İsmayıllı Gəsənzadə.

О-ВО Г Р А М М О Ф О Н Ъ

Съ огр.отв
Тифлiss
Головинский np.9.

Dünyada hər bir dildə çalıb oxuyan qrammofon plastikləri hədsizdir. Hər ay məşhur xanəndələrin təzə-təzə muğamları qrammofona salınır: tatar, fars və osmanlı dilində.

Dünyada on yaxşı qrammofonlar ancaq
Yazan məlaikə markalarıdır.

Təzə kataloqları və siyahıları pulsuz tələb ediniz.

